

Reisverslag Kenyareis 29 oktober '17 tot 25 november '17

Health Centre. Gesprek met medewerkers

Door de staking van de verpleegkundigen (sinds juni '17!!!) is het Health Centre al 5 maanden gesloten. Ook geen bevallingen in de Delivery Wing! Het is vreselijk. Geen aanvoer van medicijnen vanuit het government! Dus in opdracht van het government zijn we gesloten. Dr. Salim werkt stiekem bij de (illegale) Chemist in the Village 500 meter van het Health Centre en behandelt daar patiënten. Hij doet daar zelfs kleine ingrepen (op de grond!) en schrijft recepten. Wel moeten patiënten de medicatie daar zelf betalen omdat de voorraad op is en ze deze elders moeten kopen.

Op 6/11 wordt de landelijke staking beëindigd!! Hoera! Direct weer bevallingen en een speciale vaccinatie dag werd georganiseerd, want ook alle vaccinatieprogramma's waren gecancelled. Helaas konden veel vrouwen met hun kindjes niet komen omdat het enorm geregend heeft en de rivieren vol staan met hard stromend water. Ook bruggen zijn daardoor verdwenen. Ik heb op deze dag veel (baby)kleertjes, lakentjes, dekentjes en klein speelgoed uitgedeeld. Ineens weer veel bedrijvigheid. Patiënten weten de weg weer snel te vinden! Er is nog veel medicatie tekort. Alle zwangere vrouwen krijgen een gratis muskietennet mee naar huis.

Deze staking had echt vreselijke gevolgen voor de gezondheid in geheel Kenya. Operaties in algemene ziekenhuizen gingen niet door (zonder verpleegkundigen geen werk voor de specialisten). Ook poliklinieken waren gesloten. Alleen particuliere klinieken waren open, maar dat is erg duur voor de Kenyanen. De meesten kunnen dit niet betalen. Er zijn in deze periode veel jonge moeders, baby's en andere patiënten (onnodig) overleden! Ondanks dat de TBA's (midwives) erg hun best hebben gedaan. Zij hadden drukke tijden. Zij kregen bij ons Health Centre extra handschoenen, steriele gazen, etc.

Alle batterijen van de Solar Panels op onze compound, zijn uitgeput en aan vervanging toe. Dit is enorme kostenpost en het elektriciteitsnetwerk is al op 3 km. Dus de vraag is of we moeten wachten op elektriciteit... Ik probeer dit te bespreken met de autoriteiten. Heb het aangekaart tijdens mijn meeting met Governor Salim Mvurya. Ik hoop dat hij actie onderneemt!

's Avonds op de tv (die eventjes aan kan) is er een bericht over 'Marburg disease' die de kop opsteekt in Afrika. Dit is een ziekte die in de groep zit van Ebola. Een virale bloedziekte. In Rwanda, Congo, Uganda en Centraal Afrika eet men nog apen. Deze apen dragen de ziekte bij zich. Als het vlees wordt aangeraakt en/of gegeten, kan infectie optreden, interne bloedingen, hoofdpijn en overal pijn. Het is een dodelijke ziekte. In Uganda én West Kenya is de ziekte nu gesignaleerd!

Als ik naar de motorambulance informeer, bekennt Salim dat hij hem heeft gebruikt (tijdens de staking) en nu kapot is. Staat bij de garage in Mazeras en Salim kan de kosten (nog) niet betalen. Als zijn salaris binnenkomt eind vd maand betaalt hij de kosten en komt de Ambulance terug! Salim uitgelegd dat dit echt tegen de afspraak is! Deze ambulance mag ALLEEN gebruikt worden door aangewezen drivers om moeders die moeten bevallen op te halen of ernstig zieken (naar het Hospital in Kinango) te vervoeren. Ik meld dit nogmaals aan het nieuwe DHC. Zij moeten de vier drivers nog aanstellen. Dat is nog steeds niet gebeurd!

Vervolgens was ik met stomheid geslagen omdat het laboratorium nu wordt gebruikt als Nurse house!! Er is een extra nurse gekomen, wat heel fijn is natuurlijk, maar zij moest ergens slapen. In het bestaande Nurse house woont zwangere nurse met haar partner (en een meid). Ik was erg boos over deze oplossing. Het laboratorium is weer terug in een ruimte van de Dispensary. Ik heb ook gezegd dat ik niet akkoord kan gaan met deze oplossing en het zal bespreken met de verantwoordelijk persoon die de nurses plaatst. Er zal een extra Nurse house gebouwd moeten worden.

Meeting met DHC, District Health Centre

Aanwezig, gehele DHC bestuur en Lout.

Daar er een heel nieuw bestuur is, geef ik uitleg over het werk van onze stichting en mijn aanwezigheid gedurende deze twee weken op de compound.

Bespreekpunten Lout: Shade, Fence, Laboratory, Motor Ambulance, Motor Salim

- Shade: deze ziet er niet goed uit. Mwaiwe heeft zijn werk, waarvoor hij betaald is, niet gedaan. Hij gaat alsnog renovatie toepassen én anti-termite gebruiken. Lout komt eind van de maand een dag extra op en neer om dit te controleren. Het DHC zal e.e.a. ook in de gaten houden.

- Fence: heeft gaten op diverse plaatsen. Nyamawi, onze klusjesman, zegt dat 2 vrouwen steeds hun geiten erdoor laten gaan. Dus de gaten blijven komen. Ook schoolkinderen, (wilde) honden en kippen kruipen erdoor. Er is afgesproken dat Lout de Ass. Chief hierover gaat inlichten en om te zien wat hij hieraan kan doen. De Ass. Chief gaat met de vrouwen praten en uitleggen dat als ze hiermee door gaan ze zullen worden gestraft (by court). Lout heeft deze dames ook aangesproken en uitgelegd dat zij ons op kosten jagen.

- Laboratory: Het blijkt dat er in het laboratorium een verpleegkundige woont! In het Nurse House woont Verpleegkundige (zwanger) met haar partner en een meid. Laboratorium is tijdelijk in de Dispensary gevestigd. Ik heb uitgelegd dat ik hier vreselijk veel moeite mee heb. We hebben niets voor niets een laboratorium gebouwd! Er was veel vraag naar. En de functie was en is erg waardevol. Volgens DHC was er geen alternatief. Er kwam een extra verpleegkundige en die moest ergens op de compound wonen. In het Nurse House wonen al drie personen. Doelstelling is dat het Laboratorium terugkomt op de locatie zoals gebouwd.

- Het aantal verpleegkundigen is nog te weinig. Ook moet er een extra Laboratory technician komen nu Constance is vertrokken (zij had niet voldoende kwalificatie). Helaas want zij was ook een erg goede midwife!

- Motorambulance: Daar de motor van dr. Salim kapot was, heeft hij tegen ALLE regels in de motor ambulance gebruikt. Dit was wel gedurende de staking dat er niet werd gewerkt op het Health centre, maar toch was het hem niet toegestaan. Nu is de motor kapot en staat bij de garage in Mazeras. Salim laat hem repareren en begin december is hij weer aanwezig. (Lout zal checken) DHC moet nog de vier drivers aanstellen voor de motor ambulance. Dat is nog steeds niet gebeurd!

- De Motor van het Health centre: De motor die de arts gebruikt. Deze heeft weer de jaarlijkse check-up gehad (betaald door de stichting) en is weer helemaal in orde. Is 10 jaar oud maar doet het nog prima.

Besprekpunten van het DHC: Health Centre upgraden, extra Nurse House, Elektriciteit, Placentapit, meer verpleegkundigen, nieuwe Lab technician, batteries Solar.

- Het upgraden van het Health centre is een zaak voor het DHC. Zij moeten daarmee aan de slag.

- Elektriciteit op de compound. Elektriciteit is noodzakelijk. Alle batterijen/accu's van de solars zijn kapot of aan het eind van hun levensduur. Nu investeren in alle batterijen is een grote kostenpost, het zou beter zijn als de elektriciteit wordt doorgetrokken. We zouden dan daarna beetje bij beetje de batterijen kunnen vervangen (om de elektriciteitskosten laag te houden). Lout zal dit bespreekbaar maken bij het Government én tijdens haar gesprek met de gouverneur. De laatste elektriciteitsmast staat op 3 km afstand! Noot Lout: Is besproken met the Governor.

- De guard meldt dat de gastank leeg is welke gebruikt wordt om warm water te maken voor vrouwen die net zijn bevallen. Dit is zaak voor het DHC.

- Placentapit, het DHC wil erg graag een Placentapit (een diepe schacht van cement, 9 meter diep) De placenta's kunnen daarin gestort worden. Er gaan chemicaliën over en de placenta's verdwijnen helemaal. De stevig afsluitbare deksel zorgt ervoor dat en geen beesten of anderen bij kunnen en ook de geur wordt niet verspreid.

- Extra Nurse House: dit moet DHC met government opnemen. De Stichting gaat bekijken of ze hier iets in kunnen betekenen.

- Nieuwe Laboratory technician: moet DHC ook opnemen met de bevoegde persoon bij het government. Misschien kan CBO ondersteunen in de aanvragen.

Mijn idee over het nieuwe Health Committee bestuur is positief. Ze zijn geïnteresseerd en lijken me daadkrachtig. Het is een leuke club van drie vrouwen en drie mannen.

Wat betreft de Placentapit, dat lijkt mij goed plan. De incinerator brandt niet hard genoeg om de placenta's te verbranden (ze zijn te nat). Verder werkt de incinerator goed. Nu het bijv. in november veel regent, kunnen de placenta's niet verbrand worden in de diepe kuil omdat die vol water staat.

- Rubberen laarzen gekocht voor Ega, de midwife die elke ochtend de Delivery Wing en de Dispensary, ook rondom buiten, schoonmaakt.

- Tijdens de 5 maanden durende staking kregen de Midwives extra middelen van de arts. Er werd dus helaas weer in de hutten bevallen (terug naar af!!!)

Op 6-11-2017 was de staking voorbij!!

AfriPads

In Nederland hadden wij al 100 AFRIpads besteld zodat deze zouden aankomen als ik in Kibandaongo zou zijn. Deze AFRIpads willen wij doneren aan de meisjes van de Secondary school in Nzovuni. Zij hebben hierom gevraagd.

Maar helaas, de AFRIpads waren niet aangekomen. Het kostte me vele telefoontjes met Catherine op het hoofdkantoor in Nairobi en vele telefoontjes met het vervoersbedrijf.

Het probleem was in eerste instantie dat Kibandaongo buiten het leveringsgebied lag. Ik moest KES 3000 extra betalen om ze hier geleverd te krijgen. Dat heb ik gedaan, maar vervolgens kon de truck niet bij ons komen omdat door de regen de bruggen weggeslagen waren. Daarna was de ferry in Mombasa weer uit de vaart genomen en zo was er steeds een andere reden. Uiteindelijk kwamen de Pads aan toen ik al vertrokken was.

Ik ben wél op Nzovuni Sec. school geweest en heb gesprek gehad met Mme. Fatuma de care taker van de meisjes. Zij was erg blij met deze donatie. Mr. Ndaro Hamadi de directeur heb ik een e-mail gestuurd en uitgelegd dat de meisjes nog uitleg en instructie gaan krijgen van een van onze nurses. Volgend jaar zal ik ze bezoeken als de meisjes op school zijn (oktober).

Albinochildren

Gesprek met Md. Mwaka Masodi, the care-tacker and Mr. Nyalle Head teacher.

De Albino kinderen zijn aan het eind van het schooljaar. De jongsten zijn al voor eindejaarsvakantie naar huis. Alleen de 4 oudsten, die examens doen voor de Primary school, zijn er nog.

Alle schoolkinderen die examens doen (Albino's en alle anderen) verblijven nu dag en nacht op de school. Albino's slapen in hun eigen huis, de andere schoolkinderen slapen in een lokaal van de school. Ze krijgen extra studielessen, ook 's avonds, eten samen bij het Albinohuis en spelen samen na de maaltijd. Alle ouders hebben geld bij elkaar gelegd en daarvan is, voor de laatste avond, een geit gekocht. De sfeer is geweldig. Mwaka Masodi, de care taker van de Albino kinderen, was ook druk in de weer met de maaltijd. Ook moeders zijn bezig met het klaarmaken van de geit en de kinderen spelen. Ik geef ze ballen en dat is een groot succes!

Ze zijn blij met het extra hekwerk. Dit geeft hen een veilig gevoel. Als ik de Albinokinderen die de Primary school gaan verlaten vraag of er tips of aandachtspunten zijn voor mij, voor het Albinohuis of andere zaken, zeggen ze 'nee, wij hadden er een heel fijne tijd!'

Ze willen nu eigenlijk niet naar huis, zouden wel willen blijven tijdens de vakantieperiode en vragen mij of ik een baantje voor ze heb. De reis naar huis is ver en vermoeiend voor hen. Als ze thuis zijn moeten ze met de geiten in de hete zon gaan wandelen of in the garden werken. Ouders lijken de problematiek toch niet goed te begrijpen. De Albinokinderen die de Primary school nu gaan verlaten hopen dat ze op een goede secondary school terecht komen. Dat hangt af van het aantal punten dat ze behaald hebben tijdens deze examens. Maar ze scoren goed dus hopen ze op een goede school. Ook dan gaan ze weer naar een boarding school. Het government bepaalt uit welke scholen ze kunnen kiezen. Afwachten dus voor de 4 Albinokinderen die onze school gaan verlaten. Er blijven 12 kinderen over, maar er zullen er in januari zeker bijkomen.

- Kwale Eye centre controleert de Albino kinderen regelmatig

- De volgende dag spreek ik Mme. Mwaka de care-taker van de Albino kinderen. Ik complimenteer haar. De slaapruintes zien er schoon uit. Ook de kinderen zijn verzorgd. Ik geef voor alle kinderen (ook voor de afwezigen) petten, zonnebrillen, calculators, sunblock en speelgoed in beheer voor de start van het nieuwe schooljaar in januari '18.

We gaan samen naar het M-PESA kantoortje en daar stort ik extra geld (KES 10.000) voor eten vanaf januari '18 voor de Albinokinderen én een bedrag voor haarzelf (KES 10.000) als aanvulling op haar zeer lage salaris dat ze krijgt van de school. Haar gezegd dat dit voor haar persoonlijk is omdat ze zo goed en hard werkt. Ze is er ontzettend blij mee.

De dag daarop blijkt dat een leraar van de Primary school (en wel degene die extra aandacht/zorg geeft aan de Albino kinderen!) aan Mwaka heeft gevraagd of ze geld van mij heeft gekregen. Hij eist een deel van het geld van haar!!

Mwaka is totaal van slag en gaat naar Mr. Nyalle, hoofd van de school, en vertelt hem wat haar overkwam. Mr. Nyalle zegt haar niets te geven aan deze leraar en hij zal de leraar hierop gaan aanspreken en passende maatregelen nemen. Nadien heb ik Mr. Nyalle geadviseerd een andere leraar als contactpersoon voor de Albinokinderen aan te stellen omdat dit niet de eerste keer is dat deze leraar deel van gekregen voedsel, geld of cadeaus eist. Dit mag nooit meer gebeuren!

- Mr Nyalle, the Head teacher, gaat op zoek naar blinde kinderen in ons gebied. Als er meer diversiteit is in het Albino House kan er een certificering volgen door het Government en ontvangt de school veel extra's voor extra ondersteuning, ook financieel.

- De nieuwe Ward administrator in Kinango is Mr. Bidu.

Vergadering met CBO, Community Based Organization

10 personen en Lout aanwezig, de penningmeester is afwezig omdat de rivier vol staat.

Uitgelegd aan CBO dat wij als stichting financieel ondersteund hebben bij het op starten en nadien bij de kosten van de educatie van het bestuur. Nu moeten zij het zelf doen.

1. Het bestuur is getraind door Veanik Enterprises (140.000 KES). Penningmeester heeft nu goede skills en ook vergadertechnieken zijn aangeleerd. Bestuur is erg tevreden en dankbaar voor de training. Zij gaan de hun aangeleerde vaardigheden doorgeven aan de SelfHelpGroups.

2. Er zijn voor CBO vier aandacht gebieden, te weten: Health, Education, Tree planting and Business management to the groups.

- Basic Health. Vaccination program, Deliveries, Public toilets use and construction of them, Malaria control, Family planning.
- Education. Young children have to go to Primary school. All children have to go and complete the Primary school.
- Tree planting. Assist financial, one tree costs 20sh. They are in need of 200.000 KES.
- Business management. Met name financieel management. De leden van CBO gaan de Selfhelp groups (in het hele gebied wel 100!!) instrueren n.a.v. het hun aangeleerde. The CBO has 'one voice', naar het government. 'Samen sta je sterk'. Dus het gaat Top down and bottum up!!

3. CBO maakt zich zorgen om de Sewing group. Sinds vorig jaar Mr. Lubambo in twee boards zitting had, heeft hij het committee van de Sewing group naar huis gestuurd en een nieuw committee aangesteld. De materialen zijn meegenomen. Lout zal met Susan, de Chairlady en instructrice van het oude committee, gaan praten. (Susan gaat doorstart maken!)

4. Aandachtspunt: Alle Primary schools ontvingen AFRIpads van het government. Het is van belang de moeders en meisjes te instrueren. Als de moeders het gebruik niet ondersteunen (bv door ze niet te willen wassen) is deze goede actie gedoemd te mislukken. CBO zorgt samen met school committee voor een bijeenkomst met alle moeders en meisjes. Hierbij zal nurse Bridgette ook aanwezig zijn. Het belang van goed wassen, en goede hygiëne zal aandacht krijgen.

Meeting CHWers Community Health Workers (vrijwilligers van het Health Centre!)

1. Nieuwe Nurse Bridgette Anumo is ook aanwezig. De andere nurse is zwanger en bevalt in december. Daarna 3 maanden afwezig.
2. Het committee stelt zich voor. Mme. Esther is voorzitter. Mr. Mchenge is secretaris.
3. CHW'ers hebben bankrekening geopend bij KCB.
4. Lout opent met het goede bericht dat er een sponsor is voor de 19 babyweegschalen! Het bedrag zal op rekening van de CHW'ers worden gestort. Men is erg blij met dit bericht. (weegschalen zijn in december in Kibandaongo aangekomen)

5. Extra educatie voor de CHW'ers loopt slecht. Verantwoordelijke van het government doet niets. Salim en de Nurses proberen vaardigheden aan te leren aan CHW'ers. Men wil extra vaardigheden aanleren zodat ze simpele ziektes kunnen herkennen en weten wat te doen of bijv. pijnstillers kunnen geven. CHW'ers zijn altijd aanwezig. Afgelopen jaar veel stakingen (artsen en verpleegkundigen) en het is lastig patiënten te zien lijden.
6. Voor de net bevallen moeders zouden ze graag pap maken en een doek (Kikoi) geven. Ook om moeders te motiveren te blijven komen naar het health Centre. Doch geen financiële middelen.
7. Men wil graag een fotocamera om foto te kunnen toevoegen bij bepaalde verslagen. Ik vraag nog na voor welke organisatie dit is.
8. De fietsen zijn oké. Maar de achterassen die geleverd zijn, zijn te groot en ook maat van de spaken is niet goed.
9. Aan eind van de meeting kregen allen een T-shirt cadeau (van Ad van Hest). Allen trots, dankbaar en blij!

Meeting met Mwaiwe Mwero, de contractor uit Kibandaongo

Dr. Salim is ook aanwezig.

SHADE op Health Centre: Mwaiwe heeft de renovatiewerken (het repareren en afzetten met gaas) aan de shade niet gedaan. Hij is hiervoor wél betaald in '15! Gevolg is dat de shade er vreselijk slecht uitziet. Hij staat bijna op instorten! In het gesprek met Mwaiwe gezegd dat hij zijn werk niet goed heeft gedaan. Ook dat ik erg teleurgesteld ben. Samen de shade bekeken. Hij geeft aan dat hij me niet goed heeft begrepen, maar dat geloof ik niet. We hebben steeds alles in aanwezigheid met de arts besproken. Ook hij is dus wat schuldig aan deze situatie. De gevolgen zijn groot. De kosten zijn nu ook groter en het werk is meer. Mwaiwe heeft een begroting gemaakt.

Hem uitgelegd dat wij in eerste instantie niet betalen. Het is zijn fout dat de situatie nu zo slecht is. Hem vorig jaar ook al aangesproken op deze werkzaamheden! Gezegd dat ik van hem verwacht dat hij nu gaat starten met de renovatie en dat ik nu niets betaal Ik ga dit in Nederland met het bestuur bespreken en bekijken of we enige tegemoetkoming kunnen doen.

Na dit gesprek vermeed hij dagen het contact met mij en ging direct op zoek naar de posts en crossbars. Dit zijn bomen die speciaal voor het maken van Shade's gekweekt worden (lange dunne stam). Bij mijn vertrek lagen alle Posts en Cross bars klaar bij de shade.

Na 10 dagen ben ik teruggekeerd naar Kibandaongo om te checken. Toen was hij de Makuti eraf aan het halen. Was nog niet veel opgeschoten omdat hij de financiën niet had om nieuwe Makuti te kopen.

PS: Tijdens de bestuursbijeenkomst in Nederland (dec '17) besloten om de Posts, Crossbars en Long Makuti, te betalen, maar de rest niet. Er is hiervoor in dec. '17 KES. 76.000 naar Mwaiwe overgemaakt. Tevens vermeld aan Mwaiwe dat hij regelmatig foto's van de werkzaamheden moet opsturen. Hij weet dat hij nu goed werk moet afleveren omdat hij anders in de toekomst geen werk meer krijgt.

Mbui, de contractor uit Kinango die de keuken heeft gebouwd op de schoolcompound, was tevreden over de hulp en het werk van Mwaiwe.

Meeting carpenter, Juma Kambi

Juma, de lokale timmerman, had al het (hard)hout voor de schoolbankjes al gereserveerd. Hij moest het alleen nog gaan ophalen. Probleem was het weer. De rivieren staan vol water en af en toe zijn er nog flinke tropical rains. Een busje was dus geen optie omdat bruggen kapot geslagen zijn. Juma heeft al het hout met drivers vervoerd en de stukken door de riviertjes te voet gedaan. Dat betekent al het hout heen en weer door de kolkende riviertjes, met losse stenen, gedragen op z'n hoofd.

Na drie dagen kwam hij bij mij verslag doen. Hij was doodmoe. Toen al het hout op zijn werkplaats was, is hij met zijn mannen gestart met het maken van de eerste 50 schoolbankjes. Daarna de volgende 38. Ook deze waren voor mijn vertrek naar Nederland klaar. De drie uitgekozen scholen, waar de situatie het meest schrijnend was, ben ik een voorbeeld bankje gaan aanbieden. De scholen halen de rest van de bankjes zelf op bij de timmerman.

Primary schools, school bank project

Ik bezocht 3 Primary schools in ons gebied, die er het ergst aan toe zijn. Kabete, Sembe en Mkilo. Zij kregen elk toezegging voor 30-27-30 School Banks. Iedere school kreeg een exemplaar aangeboden. De schoolbesturen waren heel erg blij! Ook de ouders waren ontzettend blij, er werd op alle drie de scholen gedanst en gezongen en ik zag heel veel blije gezichten.

Alle 87 schoolbankjes staan klaar bij de timmerman Juma. De scholen nemen zelf contact op met timmerman Juma en maken een afspraak wanneer ze de schoolbankjes op komen halen. Dit zal begin jan.'18 zijn, als de scholen weer starten.

Deze 3 Primary schools zijn in vreselijke conditie, er wordt nog les gegeven 'onder de boom'. Diverse lokalen zijn nog van hout/modder met Makuti dak. Gevolg is dat kinderen soms in de regen zitten of dat lokalen instorten. Het government investeert nu wel in bouw van stenen Nursery's, met stalen dak. Losse lokalen voor de allerkleinste kinderen. Dat is een mooi begin!

Meeting met Nyamawi Omari Muti, klusjesman

Nyamawi heeft eigen bankrekening geopend bij KCB Bank en bij Barclays. Zijn 3-maandelijkse vergoeding wordt voortaan op zijn eigen rekening gestort. Hij kan de reparatie van de gaten in het hekwerk niet bijhouden. Het kost tijd en geld. De geiten, kippen, (wilde) honden en kinderen blijven er onderdoor kruipen. Ik beloof hem de Ass. Chief hierop aan te spreken. Het betreft de dames Kalinga en Mirjam én de schoolkinderen, die zodoende stuk afsnijden van de route naar school. Voor extra reparaties heeft hij extra gaas nodig. Nyamawi moet meer toezien op de termieten (aan raamkozijnen en shade) en zo nodig sprayen.

Dak toilet achter WDW is kapot, zodra er een trap is (voor shade werkzaamheden) gaat hij dit dak repareren. Er is water bij de toiletten. Prima!

Salim heeft afgelopen termijn niet doorbetaald aan Nyamawi. Eind van deze maand betaalt Salim dit.

Albinohuis: Het gaas voor de ramen is op sommige plaatsen kapot (kleine openingen, maar groot genoeg voor de muskieten!) Nyamawi heeft nog wat gaas liggen en gaat dit repareren. Lout zal aan Mwaka, de caretaker van de Albinokinderen, uitleggen dat de kids niet mogen klimmen tegen de ramen en ook niet aan de nieuwe poort mogen hangen!

Nogmaals uitgelegd aan Nyamawi dat hij wekelijks het hekwerk moet controleren, kleine klusjes moet opknappen voor ze groter worden en regelmatig controle op termieten moet doen.

Nyamawi kreeg van Lout een nieuw WakaWaka light. Was er erg blij mee! De zijne was in toilet (beerput) gevallen tijdens een drukke nacht.

Gesprek met Mbuvi Kaluku, contractor Keuken en hekwerk bij Albino house.

Rondleiding keuken: Ziet er goed uit. Het is netjes afgewerkt, ook de muren en stalen deuren. Nog wel veel rommel/bouwafval rondom de keuken. Mbuvi gaat dit samen met Mwaiwe opruimen (is gebeurd). Binnenkant kookruimte is ruim, the cooker is goed. In the store room zijn mooie vakken gemaakt voor opslag voedsel en servies/bekers. Ook heeft hij goed begrepen wat ik wilde voor het uitgifteluik: een grote brede (van muur tot muur) vensterbank om alle borden op te zetten. Het hekwerk is goed gedaan. De poort is stevig en goed. Maar nu al blijkt hoe gevoelig zo'n hekwerk is. Ook hier zijn al enkele losse stukken aan de onderkant, terwijl hij het toch in de grond heeft verankerd en op sommige plekken zelfs met cement.

De watertank voor 'the garden' bracht Mbuvi een week later. Hij heeft toen ook de resten van het bouw materiaal rondom de keuken opgeruimd. Laatste 10% is betaald op 15/11 bij bankbezoek Lout.

Goede contractor, een volgend keer zeker gebruiken!

Meeting met DEO Ruth Mutisya

Helaas is Mme. Ruth Mutisya plots weggeroepen om naar een examen te komen. Heb gesprek met Hussein Mangale CSD in charge. Kent het verhaal Kibandaongo m.b.t. de Lubambo broers. Heb hem de laatste episode toegelicht m.b.t. de teacher in Kibandaongo die gedeelte van het geld vroeg dat Lout aan Mwaka had gegeven (voor voedsel Albino's 2018 en gedeelte als aanvulling op haar zeer lage salaris). Hussein Mangale zal in januari '18 direct in de eerste week naar de Primary school in Kibandaongo gaan om dit recht te gaan zetten. Hij heeft ook goed contact met Mr. Nyalle the Head teacher. Heb hem voorgesteld een andere teacher aan te stellen als contactpersoon voor de Albinokinderen. Nieuwe keuken en hekwerk rondom Albino House besproken. Ook groentetuin en werkzaamheden besproken.

Later in de maand belt Mme. Ruth me en biedt haar verontschuldiging aan dat ze er niet was. Toch netjes van haar. Volgend jaar zien we elkaar!

Mr. Abraham Nyamawi, ook in charge bij DEO, volgt hele zaak met ons (m.b.t. de familie (broers) die problemen veroorzaakten).

Meeting Assistant Chief

Deze Ass. Chief gaat begin volgend jaar met pensioen. Hij zal de 2 dames benaderen die hun geiten door ons hekwerk laten. Het is niet gewenst dat ze op onze compound komen grazen. Dames zijn hier al vaker op aangesproken. Eventuele straf wordt niet uitgesloten. Het kost ons nl veel geld, om steeds te repareren. Vanuit het government is er een groep opgestart die de openbare ruimtes/locaties in ons gebied schoonhoudt. Dit betekent ook dat ze bijv. gras maaien/snijden. Nu alle plastic zakjes zijn verboden in Kenya is er veel verbeterd qua rommel (per aug. '17 is alle plastic verboden in Kenya, boete kan oplopen tot EUR 800,- of gevangenisstraf. Dat werkt!)

De Chief vertelt dat het government van plan is om een stenen marktgebouw te bouwen op de plaats waar nu de houten marktkraampjes staan.

De Chief zal ook aandacht hebben voor de Sewing group, die ook in het Multi-Functional House werkt en het Water committee i.v.m. het vullen van de watertank bij de Dam met de pompen.

Meeting Village Administrator Mr. Nzole Mkuba

Mr. Nzole is erg actief in ons gebied. Houdt alles goed in de gaten en is erg behulpzaam voor de bevolking. Houdt ook de stichting goed op de hoogte van alle ontwikkelingen en stuurt foto's naar Nederland van gouvernementele werkzaamheden.

Meeting Mr. Nyalle, Head teacher Primary school en schoolbestuur, Kibandaongo

De school is erg blij met de keuken en het hekwerk rondom het Albinohuis. De groentetuin wordt opgestart als de school weer begint in januari, de watertank is reeds geplaatst (men vindt hem wat klein!) Vorig jaar hebben we nieuw gaas in de ramen van het Albinohuis geplaatst en nieuwe lockers aangebracht op de deuren. In het gaas zitten kapotte stukken. Dat komt omdat de kleine kinderen tegen de ramen opkruipen. De school zal hier beter op toezien.

De school vraagt extra schoolbankjes. Uitgelegd dat eerst andere scholen in het gebied, die niets hebben, voorrang krijgen. De school ontving AFRIpads van het government. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd voor meisjes en moeders om uitleg te geven.

De school zou graag een extra ruimte willen waar de kinderen kunnen eten zodat ze uit de zon zitten en als het regent droog zitten. Gezegd dat dat op de wensenlijst komt.

Afspraken:

1. Als er iets kapot is aan het Albinohuis wordt dat doorgegeven aan Mr. Nyamwi.
2. Regelmatig het hekwerk checken van Albinohuis.
3. Het gaas in de ramen van het Albinohuis wordt hersteld door Nyamawi.
4. Aan de kinderen wordt uitgelegd dat ze niet aan de poort mogen hangen en niet mogen klimmen tegen de ramen van het Albinohuis.
5. Rondom de nieuwe keuken zal de aannemer nog de troep opruimen.
6. Mr. Nyalle krijgt KES 10.000 voor zaden. De rekening stuurt hij naar Lout. Dit laatste is gebeurd.

Meeting Water en Village committee 3 leden, dr. Salim en Lout aanwezig. Voorzitter is ziek.

Het hekwerk rondom de watertank bij de Dam is goed. De deur is opgegeten door de insecten. Er is geen vandalisme. Naar nu blijkt wordt de tank niet gevuld! Tijdens de droogte was dat ook niet mogelijk. Men wil niet pompen als daar geen vergoeding tegenover staat. Ik ben erg boos geworden en heb uitgelegd dat zij(!) daar een tank wilden. Ook nogmaals onze financiële investering benadrukt. Wederom de voordelen van een tank besproken: de arts kan medicatie toevoegen in het water tegen diarree. Er hoeft niemand meer in de Dam! Met alle gevaren van dien. Men wil graag een generator. Uitgelegd dat wij daar niet aan beginnen. Misschien dat de community deze zelf kan kopen. Als iedereen een beetje bijlegt is dat best te doen. Ik vraag Het Village committee om nogmaals de ouders én de kinderen te instrueren over het gebruik/noodzaak van Tank en watertaps. De openbare Toiletten zien er redelijk goed uit. Er is water!

Na enkele dagen komt de voorzitter naar mij toe (is weer beter) en staat erop dat er een generator komt. Ik wordt wederom erg boos (ik vind ze zo ondankbaar!) en leg hem uit waarom er geen generator door ons wordt gekocht. Hem ook gezegd dat er genoeg mannen zijn die niets doen en best kunnen pompen!

De Marktplaats is schoon. Sinds alle plastic zakken in Kenya zijn verboden (aug. '17) ligt er geen rommel en geen plasticzakken meer. Er is een groep personen aangesteld, door het government, die wekelijks de openbare ruimtes schoonmaakt, gras maait etc. Dit werpt zijn vruchten af!

Meeting TBA's (midwives)

De TBA's hebben het erg druk gehad afgelopen maanden. Alle verpleegkundigen stakten 5 maanden lang en er waren dus geen bevallingen in het Health centre. Wel kregen de TBA's extra middelen vanuit de Delivery Wing. De TBA's zullen wederom hun best doen om de zwangere vrouwen naar de Delivery Wing te laten komen en ze motiveren om op controle te komen voor hun check ups. Ook zullen de TBA's zwangere vrouwen attenderen op de Motor Ambulance, zeker als ze ver weg wonen! Allen kregen een mooie tas van BDO waar ze erg blij mee waren! De TBA's willen graag een Garden project opstarten. Ik geef ze zaden die ik bij me heb en ze zijn direct na de meeting gestart met het maken van een Nursery. In december kreeg ik het bericht dat de zaden niet goed waren ontwikkeld en dat project mislukt was, helaas... Volgend jaar zouden ze graag extra schorten willen en desinfecterende gel.

Motor Ambulance

Dr. Salim heeft hem (tegen afspraak in!) gebruikt omdat eigen motor kapot was. Motor Ambulance staat nu bij de garage en Salim zal zorgen dat hij gerepareerd wordt en betaalt dit zelf! In december is motor Ambulance weer op de compound. Gebruik door zwangere vrouwen moet gestimuleerd worden. Er alert op zijn dat er altijd aanwezigheid van benzine is op de compound!

Meeting Village Eldest

Zij gaan meer samenwerken met het Water committee. Willen graag tassen (19). Gesproken over de Water pipe line en electricity line. Lout zal dit met de Governor bespreken. Veiligheid m.b.t. vandalisme lijkt verbeterd.

Meeting Sewing group

Enige aanwezige is Susan. Zij was lerares aan de groep die begin '16 is gestart. De rest wilde (durfde) niet te komen. Nadat vorig jaar Mr. Lubambo deze Sewing group naar huis had gestuurd en een nieuwe group had aangesteld is er niets meer gebeurd. Ook heeft hij de stoffen meegenomen en ergens 'gestald'. Gelukkig had Susan de sleutel van het atelier en is er niets gebeurd met de naaimachines. Susan wil/zal de group opnieuw gaan opstarten met de oude/getrainde dames. Ook gaat ze op zoek naar de stoffen. De heren die in het bestuur zaten van de Sewing group kreeg ik niet te spreken.

Jaarlijkse controle/reparatie moter Dispensaryarts/Salim

De motor is nu ruim 10 jaar oud. Er wordt veel van de motor gevraagd in deze omgeving. De technician van de garage Mr. George heeft inschatting gemaakt van de werkzaamheden en doet offerte van KES 32.000. Dit is meer dan begroot, maar ik ga akkoord omdat het écht nodig is. De volgende dag komt hij en repareert de motor in 2 dagen.

Meeting WakaWaka group Chairman Mr. Mrema.

WakaWaka committee is nog steeds actief na de start in oktober '14. De meeste ouders betalen wel. 9 ouders zijn gestopt met betalen omdat hun Waka light kapot is en de teachers het niet konden repareren. Het telefoonnummer van Henry Kimori van Solar S3C Nairobi gegeven zodat ze hem kunnen bellen en om raad vragen hoe de Waka's te repareren. Gevraagd waarom er geen evaluatie meer is gehouden. Mr. Mrema kan daar eigenlijk geen antwoord op geven. Hem de vragenlijst gegeven zodat ze die kunnen beantwoorden. Hij zal dit regelen. We wachten het ingevulde evaluatieformulier af.

Ontmoetingen buiten ons gebied

Meeting Dudu school

Niemand aanwezig, het is vakantie, men wist dat we kwamen?? De contractor is aan de drank geraakt en spoorloos. Niet alles is goed afgewerkt, nu wel deuren in de toiletten. Ik kan niet binnen in de school komen. Bij de vrouwengroep ontmoet ik een lerares. Ik geef haar schoolspullen, pennen, posters en sportartikelen voor de kinderen. Volgend jaar kom ik weer in oktober en bezoek ik de school als kinderen er zijn, ook om het gebouw van binnen te bekijken en te checken of onze spullen worden gebruikt.

Meeting Dudu vrouwengroep, Chicken House

Door een kippenziekte waren ze genoodzaakt alle kippen te verkopen. Ze hebben het geld goed bewaard. Als ze medicatie kunnen kopen zodat het voorgaande niet meer gebeurt, kopen ze opnieuw kippen. Ik geef KES 3.000 voor medicatie. Ze zijn er dolblij mee. Gaan weer kippen kopen!

Jeugdbegeleider Mwalukombe

De jeugdbegeleider in Mwalukombe kreeg vorig jaar voetbal (Sarto) outfits en voetballen. Hij stond me op te wachten. Helaas had ik niet veel tijd maar kon ik hem nog wel een nieuwe voetbal geven. Beloofd volgend jaar naar een voetbalwedstrijd te komen kijken!

Ali Mtindi, Head teacher. Gualanze Primary

In Mwalukombe heb ik een ontmoeting met Mr. Ali Mtindi, een oude bekende die nu Head teacher is op Gualanze Primary school en hij heeft een teacher van de school bij zich. Daar het vandaag te ver was om er heen te gaan, ontmoeten we elkaar 'half way' in een tentje in Mwalukombe. Het gaat goed met Ali, ook met zijn familie. Hij is erg blij met de schrijfmap van BDO en cadeautjes. We drinken een drankje samen en ik beloof hem dat ik volgend jaar zijn school zal bezoeken.

Meeting Governer Salim Mvurya

Ik ontmoet de gouverneur in mijn resort aan de kust. Hij is erg druk vanwege de politieke situatie maar maakt toch tijd om naar mij te komen. Erg fijn! We hebben elkaar 3 jaar geleden ook ontmoet. Hij refereert daar nog aan (knap dat hij dat nog wist). Ik bedank hem voor de ondersteuning tijdens de vervelende periode met de Lubambo broers in Kibandaongo. Daarna bespreken we het doortrekken van elektriciteit en waterleidingen naar de school en ons Health Centre in Kibandaongo. Ook hebben wij behoefte aan een extra nurse House. Misschien dat het government daar wat in kan betekenen voor ons? Hij adviseert dat het HC dit moet aanvragen. Ik geeft dat door aan het Health Committee. Salim Mvurya is een erg vriendelijke man. Ik heb een cadeautje bij me van onze commissaris van de Koning, Wim van der Donk. Hij is er zeer vereerd mee! Volgend jaar proberen we elkaar weer te ontmoeten.

Er is een nieuwe MCE/Countyman, Mr. Alfred Bavu. Ik hoop dat ze hem in Kibandaongo meer gaan zien dan de vorige. Deze Countyman staat dicht bij de bevolking en weet vaak goed wat 'er leeft', zodat hij kan pushen bij het government en zaken kan regelen.

Het was wederom een fascinerende reis waarin ik veel bijzondere mensen heb ontmoet. Kenya is en blijft een geweldig land, al was het nu politiek wat onstabiel. Wij als stichting, gaan verder om te helpen bij de ontwikkeling in het gouvernement Kwale en met name in het gebied Kibandaongo.

Lout Molkenboer
Januari 2018